

یک هشدار
کودکان را جدی بگیریم!

حجت‌الاسلام والمسلمین طه موسوی

مسئول دفتر نمایندگی ولی فقیه
در موسسه آموزش عالی هلال

عصر مدرن و دنیای مجازی امروز با تمام دستاوردهایش، همراه شده است با پیچیدگی‌ها و چالش‌های مقتضی خود؛ از تولید گرفته تا مصرف، از خانه‌داری و خانواده تا نظام‌های کلان سیاسی اجتماعی کشورها؛ همه را به چالش کشیده، از ادواج تا طلاق همه موضوعات خواسته یا ناخواسته تحت‌تأثیر این دوره تاریخی قرار گرفته است، اما آنچه بی‌تردید از همه نمایان تر شده است، تأثیر این عصر بر تربیت است. اگر آگاه نباشیم، عصر ماشینی، انسان ماشینی تربیت می‌کند.

تربیت کودک در این دوره با اثرات منفی بسیاری روبه‌رو است؛ امروزه شما کمتر خانواده‌ای را پیدا می‌کنید که فرزندان خردسال و نوجوانش را به دست بازی‌های رایانه‌ای که اغلب مخرب هم هستند، سپرده باشد. امروز غالب خشونت‌های رفتاری که در بین نوجوان شاهدش هستیم، از نتایج همین بازی‌های رایانه‌ای است. متأسفانه ما گاه برای سلب مسئولیت‌های ذاتی خود به‌عنوان والدین بدون نظارت این بازی‌های رایانه‌ای را در اختیار کودک قرار می‌دهیم؛ این یعنی غفلت و عدم توجه به مسأله تربیت فرزند.

این موضوع یک مسأله پراهمیت در دین اسلام است. دین اسلام بیشترین توصیه‌ها را در این زمینه داشته است. در روایات به مسأله تربیت و آموزش، نام نیکو توصیه جدی شده است. باید به مثی امامان معصوم در این زمینه توجه کنیم.

امروز بزرگترین خلأ بین والدین و فرزندان نبود صمیمیت بین آنهاست؛ در حالی که ما منابع و روایات دینی مختلف در این زمینه داریم. به‌طور مثال، امیرالمؤمنین معارف و دستورات دین و اخلاق را در قالب نامه‌های پر از احساس به امام مجتبی (ع) ابلاغ می‌فرمود و هیچگاه از تربیت امام حسن و امام حسین غافل نمی‌شدند. ما درگیر یک خطر جدی هستیم. متأسفانه با سهل‌انگاری و سپردن تربیت و آموزش به سیستم غربی فاصله زیادی بین ما و فرزندان ایجاد شده است. امروز این محتوا و سبک زندگی غربی است که برای ما و آیندگان و نسل بعدی تعیین مسیر می‌کند.

ما می‌بایست با بهره‌گیری از ظرفیت‌های تعلیم و تربیت که در اسلام و سیره معصومین وجود دارد، اجازه ندهیم سبک زندگی غربی در بین خانواده‌ها و در تربیت فرزندان حاکم شود. به نظر نگارنده، اگرچه همه فرهنگ غرب لزوماً مردود نیست و خوبی‌هایی هم دارد اما آنان نوعاً این بخش از رفتارشان را توسعه می‌دهند که به اهدافشان کمک کند، اما در

سبک تربیت اسلامی جایگاه والدین و فرزندان و نوع رفتار آنان کاملاً معین و ارزش رفیعی برخوردار است. این سبک زندگی باید در بین خانواده‌های ما تبدیل به یک فرهنگ شود. اسلام از بدو تولد تا مرگ برای هر انسان قواعد و قوانین و برنامه‌های دقیقی را مشخص کرده است، ولی متأسفانه ما گاه از این قواعد و قوانین غافل می‌شویم و این پاشنه آشیل فرهنگی ما است. پس باید تلاش کرد با بهره‌گیری از ظرفیت‌های تعلیم و تربیت که در اسلام و سیره معصومین وجود دارد یک الگوی صحیح تربیتی را به خانواده‌ها معرفی کرد. نباید گذاشت سبک زندگی غربی در بین خانواده‌ها و در تربیت فرزندان حاکم شود، سبکی که در شیوه پوشش و در کیفیت تغذیه فرهنگی معیارهای خود را مد نظر قرار می‌دهد پس چه بهتر که بیایم از سرمایه‌ها و منابع دینی‌مان برای سرمایه‌های زندگی‌مان هزینه کنیم.

حدود ۸۵ درصد از رانندگانی که باعث تصادفات مرتبط با خواب می‌شوند، مرد هستند و حدود یک سوم آنها حداکثر ۳۰ سال سن دارند.

به مناسبت سالگرد درگذشت آیت‌الله سیدرضا فیروزآبادی

واقف بزرگ

حاجی سیدرضا فیروزآبادی (زاده ۱۲۵۱ خورشیدی فیروزآباد شهری در گذشته ۱۴ مرداد ۱۳۴۴) سیاستمدار، روحانی و نیکوکار ایرانی بود. وی از نمایندگان مجلس شورای ملی در چهار دوره مختلف و بنیانگذار بیمارستان فیروزآبادی شهر ری بود. آیت‌الله سیدرضا فیروزآبادی حقوق دریافتی از مجلس را صرف ساختن بیمارستان بزرگی و مسجد فیروزآبادی در شهر ری کرد. هنگامی که تصمیم گرفت بیمارستانی در شهر ری و حضرت عبدالعظیم بسازد، حقوق خود را از مجلس شورای ملی گرفت و آن را به مصرف [بخشی از] مخارج و هزینه‌های بیمارستان رسانید.

یک «هزارویک‌شب» دیگر؛ روایت متفاوت «شهروند» از زندگی حجت‌الاسلام اسماعیل آذری نژاد

روحانی قصه گو!

بچه‌ها قصه‌های فراموش شده روزگار ما هستند

”

کوتاه باروحانی قصه گو

حجت‌الاسلام اسماعیل آذری نژاد متولد سال ۵۸ و ساکن شهر دهدشت استان کهگیلویه و بویراحمد است. او علاوه بر تحصیلات حوزوی، لیسانس جامعه‌شناسی و ارشد عرفان دارد، مدرس و معاون فرهنگی حوزه است، اما قصه‌خوانی مهمترین فعالیت داوطلبانه این روحانی پرکار است، اما تنها فعالیتش نیست. آذری نژاد علاوه بر خواندن داستان، کندوکاو در مفاهیم و مضامین قصه‌ها را هم دنبال می‌کند؛ با این هدف که بچه‌ها با تحلیل مفاهیم قصه به رشد فکری برسند، استدلالشان قوی تر شود و حتی جرأت حرف زدن در جمع را پیدا کنند. اسماعیل آذری نژاد علاوه بر اینکه تعلیم دینی و ارزش‌های اخلاقی را از طریق قصه به بچه‌ها می‌آموزد، اتاق‌ها، مساجد را با کمک کودکان رنگ آمیزی و تبدیل به کتابخانه می‌کند و در این کتابخانه‌ها کودکان علاوه بر مطالعه، بازی و نمایش اجرا می‌کنند. بخش دیگر فعالیت‌های آقای آذری نژاد که شادای را برای بچه‌ها به همراه دارد، این است که در پارک‌ها برای کودکان قصه می‌گوید. حدود ۷۰ طلبه دیگر هم به قصه‌گویی علاقه‌مند شدند و در محضر حجت‌الاسلام آذری نژاد آموزش این حرفه را می‌گذرانند، اما فعالیت داوطلبانه او حالا فراتر از همیشه شده و او مدیر گروه خیریه خودجوش است که وابسته به هیچ نهادی هم نیست. در این گروه از پزشک تا خیران برای همراهی حاضر هستند. آنها سعی می‌کنند در سطح استان کهگیلویه و بویراحمد به ارایه خدمات فرهنگی - رفاهی بپردازند. استانی که آذری نژاد به آن تعلق دارد.

“

نداشتند، ما سعی کردیم ضمن زیباکردن باطن، ظاهر و محیط پیرامون را نیز زیبا کنیم. از رنگ کردن مدارس شروع کردیم، رنگ کمک می‌کند دنیای بچه‌ها زیباتر شود، ظاهر زیبا، فضای ذهنی را هم زیبا می‌کند. البته مادر این کار سعی می‌کردیم هم هنر نقاشی و هم حس خلاقیت بچه‌ها را پرورش بدهیم.

• **ارکان یا نهادهای هم‌شمارا همراهی کرد؟**

اصلاً.

شهروند بچه‌ها خوب می‌شناسند؛ قصه‌خوان است، مثل شهرزاد قصه‌گو؛ در مورد اسماعیل آذری نژاد حرف می‌زنم. روحانی که برای تبلیغ، قصه‌خوانی و کتابخوانی مناطق محروم را انتخاب کرده است. او راوی داستان یک «هزارویک‌شب» دیگری است؛ داستان درد و رنج کودکان مناطق محروم. در «هزارویک‌شب» آذری نژاد کودکان شهر یار قصه‌اند و پادشاه. آذری نژاد مدرس و معاون فرهنگی حوزه است، متولد شهرستان دهدشت کهگیلویه و بویراحمد. یک «هزارویک‌شب» دیگر هم روایت متفاوت «شهروند» است از زندگی همین قصه‌گو. حجت‌الاسلام اسماعیل آذری نژاد در گفت‌وگو با «شهروند» از انگیزه خود برای این کار داوطلبانه گفته است، از میل به خدمت. آن چه در ادامه می‌آید، شرحی از این گفت‌وگو است.

• **حاج آقا چرا قصه‌گویی را برای تبلیغ انتخاب کرده‌اید؟**

من قم درس می‌خواندم، بعد از مدتی تحصیل با خودم گفتم دیگر بس است و بازگشتم به شهر و استانم کهگیلویه و بویراحمد. باید یک فعالیت را شروع می‌کردم نمی‌توانستم نسبت به شهر بی تفاوت باشم؛ علاقه داشتم یک فعالیت مستمر، پرثمر و پایدار و اساسی را دنبال کنم؛ به همین دلیل این فعالیت را انتخاب کردم.

• **چرا به سراغ کودکان رفتید؟**

کودکی مهمترین دوره رشد در یک انسان است؛ این دوره از لحاظ تربیتی اهمیت فراوانی دارد. متأسفانه ما بچه‌ها را در برنامه‌ریزی کلان فرهنگی فراموش کردیم، آنها فراموش‌شدگان سیستم برنامه‌ریزی فرهنگی کشور هستند. همین دلیل تمرکز روی کودکان و کتاب گذاشتیم.

• **در مورد نحوه شروع فعالیت‌تان توضیح دهید؟**

با شعار قصه، توپ، رنگ شروع کردیم. در واقع همین شعار ابزار کار و دلیل فعالیت‌مان شد.

• **چرا قصه؟**

قصه را انتخاب کردیم، چون می‌خواستیم مهارت زندگی را با قصه به کودکان یاد بدهیم.

• **چرا توپ را انتخاب کرده‌اید؟**

مشکل بچه‌ها در شهرها عدم تحرک و فعالیت در فضای باز است؛ اما این مشکل در روستا وجود ندارد. هدف من از انتخاب توپ تقویت روحیه مشارکت و آموزش فعالیت گروهی بین بچه‌های روستا بود. البته کار با توپ به دلیل اینکه یک فعالیت ورزشی است، باعث تخلیه هیجانات و در نهایت کاهش خشونت هم می‌شود.

• **و چرا رنگ...**

در شروع فعالیت‌هایمان روستاهایی که می‌رفتیم، وضع خوبی به لحاظ زیبایی

چند پیشنهاد فرهنگی
ویژه کودکان

چه کتابی بخوانیم؟

چه کتابی برای کودک مان بخوانیم؟ پرسش و مسأله‌ای است که بسیاری از والدین در خصوص فرزندانشان با آن مواجه هستند. «شهروند» به منظور پاسخ به این پرسش پنج کتاب کودک را با راهنمایی کارشناسان مذهبی حوزه کودک معرفی کرده است.

«باغ گل امام علی (ع)»

کتاب «باغ گل امام علی (ع)» شامل چهل حدیث از امام علی (ع) برای کودکان و نوجوانان است و حجت‌الاسلام سیدمحمد مهاجرانی آن را تدوین کرده و در انتشارات بهار دل‌ها به چاپ رسانده و با قیمت ۳۵۰۰ تومان در اختیار علاقه‌مندان قرار داده است.

«قصه‌های عاشورایی»

کتاب «قصه‌های عاشورایی» به همت انتشارات قدیانی (کتاب‌های بنفشه) منتشر شده و شامل مجموعه ۱۰ جلدی و نوشته فریبا کلهر است و سید حسام‌الدین طباطبایی تصویرگری آن را انجام داده است.

نویسنده هر یک از داستان‌ها را برای گروه سنی «ب» و «ج» براساس یکی از شخصیت‌های مهم و تأثیرگذار عاشورا نوشته است. نخستین

• **استقبال مردم چگونه بود؟**

مردم بومی توان همراهی مادی ما را در این برنامه ندارند، اما کمک و همراهی معنوی‌شان را هم دریغ نمی‌کنند، البته خیرین هم از دیگران نقاط همراهی می‌کنند

• **وضعیت روستاهایی که در آن حضور دارید؛ چگونه است؟**

روستاهایی که ما معمولاً انتخاب می‌کنیم، کم‌برخوردار هستند. روستاهایی که جاده ندارند آب ندارند، عدالت آموزشی ندارند، سیستم آموزشی‌شان از جمله میزان معلم و تعداد مدرسه در منطقه از لحاظ کیفی و کمی شرایط خوبی ندارد.

• **انتخاب روستا بر اساس چه مولفه‌ای صورت می‌گیرد؟**

ما معمولاً برای انتخاب روستا مولفه‌های مختلفی را مدنظر قرار می‌دهیم. مثلاً روستاهایی را بیشتر راغب به حضور هستیم که در آن آسیب‌های اجتماعی بیشتر دیده می‌شود. یک‌بار در روستایی حاضر شدیم که معروف به محل توزیع مواد مخدر است. مادر این روستا برای بچه‌ها قصه‌خوانی داشتیم.

• **خودتان هم در دوران کودکی اهل کتابخوانی بوده‌اید؟**

پدر و مادرم بی‌سواد بودند. به همین دلیل در دوران ابتدایی آن چنان مشوقی برای کتابخوانی نداشتیم، اما در دوران راهنمایی به کتاب علاقه‌مند شدم.

• **عنوان کتابی از آن دوران را به یاد دارید؟**

بله؛ کتابی با عنوان گندم.

• **کتاب مورد علاقه‌تان در حال حاضر...**

مثنوی

• **چند فرزند دارید؟**

دو فرزند.

• **بچه‌ها هم اهل کتابخوانی هستند؟**

بله. اتفاقاً هر دو در این کار داوطلبانه یعنی کتابخوانی، من را همراهی می‌کنند.

• **برای انتخاب کتاب چه مولفه‌هایی را مدنظر قرار می‌دهید؟**

بیشتر موضوعاتی را انتخاب می‌کنم که مهربانی را ترویج بدهند.

• **در مورد جملات زیر کوتا بگو بید.**

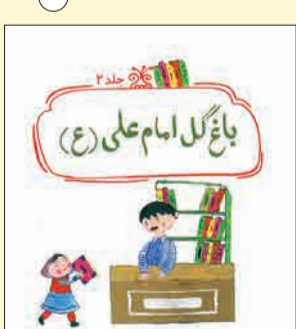
یتیم؛ محروم از عاطفه.

• **سیستان و بلوچستان:** تاکنون سفری به این استان نداشتیم، اما همیشه دوست داشته‌ام به این استان هم سفر کنم.

• **کودک:** یک ثروت.

• **آیا فعالیت‌ها بتوان آنها محدود به استان کهگیلویه و بویراحمد است؟**

بله. با محدودیت‌هایی در گسترش این فعالیت در سطح کشور روبه‌رو هستیم؛ البته ناگفته نماند که در حد راهنمایی و مشورت با دیگر سمن‌ها افرادی که این فعالیت را در نقاط مختلف کشور دنبال می‌کنند، در رابطه هستیم.

خداوند برای زندگی بشر ترسیم کرده و دانستن و عمل به آنها زندگی سعادت‌مند را به دنبال دارد. شعرهای این مجموعه بسیار ساده و روان و با کلمات کودکانه و در عین حال بزرگوارانه سروده شده است.

• **می‌خواهم نماز بخوانم**

می‌خواهم نماز بخوانم کتابی برای آشنایی کودکان با نماز به نوشته حمید مقامی و پیام آزادی است. تمرین نماز از سنین خردسالی و کودکی به صورت امر تفریحی و لذت‌بخش همراه با تشویق و بدون فشار و اجبار اقدامی بنیادی جهت نمازگزاردن در دوران نوجوانی خواهد بود. کتاب «می‌خواهم نماز بخوانم» سعی دارد با روشی ساده و به دور از پیچیدگی و جوب شکر منجم را متذکر شده و با استفاده از اصول تلقین، تقویت رفتار و همانندسازی انگیزه به جای آوردن این فریضه مهم را در کودکان ایجاد کند.

جلد این مجموعه با زندگی امام حسین (ع) آغاز شده و دهمین مجلد نیز به روایت زندگی امام سجاد (ع) پرداخته است.

«باغ سبز نماز»

کتاب «باغ سبز نماز» به همت انتشارات جمال در راستای آشنایی کودکان با نماز، با زبان شعر و تصویر و توسط حجت‌الاسلام سیدمحمد مهاجرانی به نگارش درآمده است. برای آموزش نماز به کودکان و آشناکردن آنها با قسمت‌های گوناگون آن شیوه‌های جدیدی را باید به کار گرفت.

• **مثل کبوتر مثل قو**

«مثل کبوتر مثل قو» سروده «سیدمحمد مهاجرانی» است که احکام دینی را در قالب شعر برای کودکان بیان می‌کند. این کتاب در زمینه مسائل دینی آن چه بر هر مسلمانی واجب است بدانند از احکام دین را توضیح داده است. بایدها و نبایدهایی که